

INTRODUCERE

Revista Arhivelor concepută inițial să găzduiască studii de teorie și practică arhivistică, în cele peste șase decenii de slujire a științei istorice românești și-a lărgit aria tematică, incluzând în paginile sale materiale din alte științe speciale ale istoriei, precum și articole de analiză istorică, elaborate pe baza documentelor inedite. În prima perioadă a apariției sale predomină articolele cu conținut arhivistic, pe care s-au fundamentat cercetări de cronologie, diplomatică, genealogie, heraldică, numismatică, paleografie sau sigilografie, care au alternat cu publicarea de studii și documente sau cu cercetări bibliografice. Prezența în coloanele Revistei Arhivelor a unor reprezentanți de seamă ai istoriografiei românești postbelice constituie dovada plasării acesteia pe o linie mereu ascendentă. Numele lui Ion Bianu, Ion Lupaș, Ștefan Meteș, Constantin Moisil, care va domina arhivistica românească aproape trei decenii, Andrei Veress, Emil Condurachi, Aurelian Sacerdoțeanu, Dan Simonescu, prezenți în paginile revistei cu valoroase contribuții exprimă grija permanentă pentru dezvoltarea științei și culturii românești.

Pe măsura trecerii anilor, în raport cu uriașele transformări care au avut loc în țara noastră, „Revista Arhivelor“ ținând seama de rolul social și politic dat presei de partid, de măsurile și preocupările pentru perfecționarea activității în toate domeniile vieții sociale, își definește programul, tematica și structura prin prisma atribuțiilor ce revin Direcției Generale a Arhivelor Statului și a legislației arhivistice privind păstrarea, conservarea și administrarea Fondului Arhivistic Național. Începutul de drum făcut în direcția valorificării bogatelor izvoare arhivistice existente va căpăta noi coordonate. Programul său de muncă se conduce după necesitățile organizării activității arhivistice, al reflectării cercetărilor din domeniul științelor sociale, valorificării moștenirii culturale înaintate și ridicării conștiinței socialiste a tuturor oamenilor muncii. Totodată, ea a urmărit să-și contureze tot mai pregnant o fizionomie proprie și să se înscrie într-o sferă a interesului cititorilor cit mai statornică și mai largă. Astfel, prin ceea ce s-a cuprins în paginile revistei, alături de editorialele inspirate de procesele revoluționare petrecute în țara noastră sau de etapele de importanță istorică parcurse de poporul român în procesul de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate, se includ și articole — program menite să dea un răspuns competent și autorizat unor probleme de arhivistică ridicate de desfășurarea unitară a activității arhi-

vistice în țara noastră, pe baza unui program izvorât din documentele de partid și de stat. Asemenea articole de teorie și practică arhivistică contribuie, în același timp, și la dezvoltarea științei istorice, prin abordarea nemijlocită a problemelor de tehnică a publicării documentelor. Sub aspectul conținutului se remarcă prezența constantă în tematica revistei a articolelor cu un pronunțat conținut științific, de cercetare. În studiile de istorie s-a dat o atenție deosebită formării sentimentelor de profundă prețuire pentru toate forțele progresiste, înaintate. Articolele de istorie realizate de arhiviști și ceilalți colaboratori reprezintă, de obicei, valorificarea documentelor aflate în arhivele noastre, urmărind să ofere o sursă de informații elevată pentru cercetarea științifică. Pornind de la preocupările deosebite ale Direcției Generale a Arhivelor Statului pentru îmbogățirea bazei documentare, Revista Arhivelor a considerat că este necesar să publice mai mult din imensa bogăție de izvoare documentare, a așezat în centrul preocupărilor valorificarea tezaurului arhivistic, indiferent de depozitul de păstrare. S-au publicat prezentări de fonduri și colecții arhivistice, ca îndreptare sigure asupra tematicii documentelor, date esențiale despre istoria instituțiilor creatoare de arhivă, aprecieri asupra valorii diferitelor categorii de acte, modul de organizare a documentelor și cele mai importante instrumente de evidență. S-au încredințat tiparului numeroase documente din toate epocile istorice, prin care se reliefează valorile morale, tradițiile progresiste mobilizatoare ale națiunii române.

O latură constantă a activității revistei a fost aceea de a sprijini dezvoltarea științelor speciale ale istoriei. Articolele apărute au tratat sarcinile acestora, laturile mai puțin abordate de specialiști, ajutând aprofundarea cercetărilor de specialitate.

Preocupările Direcției Generale a Arhivelor Statului pentru cunoașterea și aplicarea legislației arhivistice, organizarea, administrarea, conservarea și folosirea Fondului Arhivistic Național, cercetările impuse de diferite genuri de documente și apărarea sănătății lor, cunoașterea rezultatelor obținute de arhivistica internațională, au fost, de asemenea, în centrul tematicii revistei.

O altă sarcină importantă a revistei a constituit-o stimularea perfecționării pregătirii profesionale, formarea deprinderilor de cercetare ale arhiviștilor și sprijinirea afirmării lor. În acest sens organul nostru de presă a antrenat specialiști din arhive afirmați în munca de cercetare și mai tineri colegi, căutând să orienteze preocupările științifice.

Activitatea desfășurată de Revista Arhivelor de-a lungul existenței sale atestă strădania sa de a contribui la dezvoltarea științei istorice românești. Fără să părăsească rolul de promotor al dezvoltării arhivisticii românești — care a înregistrat treptat o creștere remarcabilă — revista și-a asumat, în paralel, și pe acela de valorificare, sub forma unor studii și articole, a bogatului Fond Arhivistic Național. Prin aceasta Revista, fără să-și diminueze caracterul ei inițial, a înțeles să slujească, alături de celelalte publicații de specialitate, dezvoltarea istoriografiei românești, aflată în plin progres.

Având în vedere aceste considerente și pornind de la utilitatea, remarcată de specialiști în repetate rânduri, a instrumentelor de informare științifică, a căror editare reprezintă una din direcțiile principale ale activității Arhivelor Statului s-a conceput elaborarea unei bibliografii tematice a Revistei Arhivelor, scopul acesteia fiind orientarea operativă în conținutul celor

peste o sută de numere apărute. Structura lucrării s-a alcătuit în funcție de tematica abordată în paginile revistei în decursul anilor, urmărindu-se reliefaarea întregii problematici astfel:

I. Documentele zilclor noastre

În acest capitol s-au cuprins documentele de partid publicate, expuneri ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, materiale legate de omagierea președintelui țării.

II. Studii, comunicări, articole

1. Istorie

Studiile și articolele de istorie au fost grupate cronologic, pe secole iar în cadrul fiecărui secol fișele au fost ordonate alfabetic pe autori. Prima parte cuprinde perioada veche până în secolul al XIV-lea.

2. Arhivistică

În această parte fișele au fost grupate în următoarele subcapitole:

— legislație arhivistică

— teorie și practică arhivistică (În ultima parte a acestui subcapitol s-au grupat editorialele privind dezvoltarea și sarcinile Arhivelor Statului izvorite din documentele de partid, dări de seamă ale instituției, materialele legate de aniversarea a 50 de ani de la apariția Revistei Arhivelor, opiniile exprimate în cadrul unor „Mese rotunde“ organizate de redacție privind documentele economice, arhivele particulare etc.).

— prezentări de fonduri și colecții arhivistice, (aici au fost incluse și noile achiziții de documente făcute de Arhivele Statului).

— prețuitori ai arhivelor

La Legislație, Teorie și practică arhivistică și Prezentări s-a făcut o ordonare alfabetică în cadrul fiecărei subgrupe, pe autori. Grupa Prețuitori a respectat ordinea alfabetică a persoanelor despre care s-a scris.

3. Științe speciale

Este o grupare pe principalele științe speciale ale istoriei, abordate în paginile Revistei, astfel:

— Istoria instituțiilor

— Istoria dreptului

— Diplomatică

— Paleografie

— Sigilografie, heraldică, genealogie

— Cronologie

— Codicologie

— Cartografie

— Biblioteconomie

— Numismatică, medalistică

— Geografie istorică

— Demografie istorică

— Miniaturistică

— Filigranologie

În cadrul fiecărei științe s-a respectat ordonarea alfabetică pe autori.

III. Documente

În acest capitol fișele au fost ordonate pe secole iar în cadrul acestora s-a respectat ordinea cronologică a documentelor. Deci s-a realizat ordonarea cronologică în măsura în care aceasta a fost posibil, avînd în vedere că grupările de documente cuprind o perioadă mai mare de timp. În această situație fișa s-a plasat la data primului document.

IV. Instrumente de lucru

Materialele au fost grupate în funcție de principalele categorii astfel:

- Bibliografii
- Glosare
- Liste de documente
- Liste de dregători și de miniștri
- Indicatoare-nomenclatoare publicate pentru documente din diferite

ramuri de activitate.

În cadrul fiecărei subgrupe s-a făcut ordonarea alfabetică pe autori.

Lucrarea este însoțită de un indice de nume al autorilor și al principalelor domenii de activitate care va ajuta la o mai bună orientare în paginile sale. Indicele face trimitere la numărul pe care-l poartă fiecare articol în cadrul bibliografiei tematice.

Ca metodă de lucru s-a utilizat fișarea fiecărui studiu, articol sau comunicare publicate, pentru care s-a indicat numărul de revistă în care a apărut, anul și paginile între care este cuprins. Menționăm că pentru numerele apărute pînă în anul 1958 s-au indicat: volumul, numărul și anul de apariție, întrucît Revista nu avea o apariție regulată. După acest an s-au specificat numărul de revistă și anul apariției.

În Bibliografie nu au fost cuprinse, din motive de economie de spațiu, recenziile și prezentările, precum și notele bibliografice ce nu ar contribui într-o măsură însemnată la informarea actuală a cercetătorului.

Ne exprimăm convingerea că acest instrument de lucru va sprijini informarea și documentarea arhiviștilor și a celorlalți specialiști în activitatea de cercetare pe care o desfășoară.

MIOARA TUDORICĂ